

несенням альтернативної служби. Варто зазначити, що така служба повинна бути пропорційною обов'язку, від якого ця особа відмовилася.

Загалом юридична рівність та релігійна свобода досить часто вступають у конфлікт, але завданням правової держави є насамперед регулювання відповідних суспільних відносин шляхом їх регламентування на законодавчому рівні. Шляхами подолання труднощів, що виникають внаслідок такого конфлікту, є врахування практики Європейського суду з прав людини, встановлення чітко визначених у законодавстві норм, які б задовольняли баланс свобод та потреб людей; а також розробка нових доктринальних положень щодо встановлення компромісу між правом та релігією, як одним із фундаментальних прав людини.

Література

1. Тарахонич Т. І. Принцип рівності в системі загальних принципів права // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 43-46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2013_4_11.
2. Конституція України від 28.06.1996 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Вовк Д. Верховенство права и религиозная свобода: проблемы равенства // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників ювілейного Х Міжнародного круглого столу (м. Львів, 12-13 грудня 2014 року). – Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2015. – С. 63-87.
4. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

Власта Анатоліївна Нечасва – курсант I курсу Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Геннадій Геннадійович Дедурін – доцент кафедри теорії та історії держави і права Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Розкол Німеччини на Німецьку Демократичну Республіку та Федеративну Республіку Німеччина, що відбувся у 1949 р., став однією з головних подій «холодної війни» та роз'єднання світу. Тому, коли наприкінці 1980-х рр. розпочався процес об'єднання двох німецьких держав, ця подія мала справді світове значення і свідчила про перехід міжнародних відносин на більш конструктивний рівень. Це супроводжувалося укладанням цілої низки договорів, що мали визначити

державно-правові засади об'єднання. Їх дослідження і сьогодні залишається актуальною науковою задачею, так як вони заклали основи сучасної системи міжнародних відносин, належне місце у якій намагається посісти і наша держава.

У листопаді 1989 р. було зруйновано берлінську стіну, але процес об'єднання вимагав і відповідного правового підґрунтя. Внутрішні аспекти німецької єдності були врегульовані між ФРН і НДР через перший міждержавний договір «Про створення валютного, економічного і соціального союзу між ФРН і НДР» від 18 травня 1990 року [3]. Цей договір, перш за все, регулював економічні аспекти державного об'єднання. Валютний союз приніс єдиний фінансовий простір і надав західнонімецькій марці статусу єдиного платіжного засобу у всіх німецьких землях. Економічний союз мав на меті скасування соціалістичного планового господарства та запровадження соціально орієнтованої ринкової економіки. НДР мала перейняти у ФРН основні положення федерального трудового права і систему соціального забезпечення. Відповідальність за валютно-фінансову політику єдиної Німеччини покладалася на Федеральний банк.

Наступним кроком до об'єднання став договір «Про підготовку та проведення перших загальнонімецьких виборів до німецького бундестагу», що з'явився на початку серпня 1990 року [1, с. 115]. У договорі були створені передумови і єдина правова база для проведення загальнонімецьких виборів, запланованих на 2 грудня 1990 року. Логічним завершенням даного процесу, стало укладання 31 серпня 1990 року договору «Про встановлення єдності Німеччини» [4].

Цьому передувало рішення Народної палати НДР, прийняте 23 серпня 1990 року, в якому вона оголосила про приєднання НДР до ФРН, згідно з ч. 2 ст. 23 Основного закону ФРН, що набуло чинності 3 жовтня 1990 року [1, с. 116]. Ця заява, як результат вільного волевиявлення громадян НДР, не викликала, принаймні, з міжнародно-правової точки зору ніяких сумнівів. Тим самим підтверджувалося, що особливої процедури прийняття до складу ФРН не потрібно. НДР автоматично стає частиною ФРН.

Природно, що процес об'єднання Німеччини відразу ж став важливою складовою міжнародного життя, бо вирішувалося майбутнє стратегічної ситуації в Європі, включаючи військово – блокову політику на континенті; визначалися перспективи будівництва «загальноєвропейського дому», іншими словами, європейського мирного порядку; створення єдиної німецької держави, її статус і, у зв'язку з цим – непорушність європейських кордонів.

У міжнародно-правовому полі питання про створення об'єданої Німеччини вирішувалося на нараді міністрів шести країн, що відбувалася за схемою «4+2» (обидві німецькі держави, СРСР, США, Великобританія

та Франція) у Москві у вересні 1990 року [1, с. 202]. В результаті, згідно з умовами укладеного під час наради договору, опівночі 14 жовтня 1990 року до складу ФРН увійшли історичні німецькі землі: територія Східного Берліна, Тюрінгія, Саксонія-Анхальт, Саксонія, Макленбург-Передня Померанія, Бранденбург. Окрім визначення меж нової країни, єдина Німеччина відмовлялася від:

- будь-яких територіальних претензій до сусідів;
- виробництва, володіння и розповсюдження зброї масового враження.

Натомість, СРСР зобов'язався вивести з колишньої НДР свої війська в обмін на обіцянку НАТО не розмішувати у Східній Німеччині ядерну зброю та її носії [2, с. 14].

Ейфорія від об'єднання минула доволі швидко. З'явилося чимало нових проблем. За рівнем економічного розвитку східні землі відчутно поступалися західнім. Була потрібна майже повна заміна застарілого обладнання більшості промислових підприємств і систем енергопостачання, серйозна реконструкція житлового фонду тощо. Але ці труднощі поступово долалися, нівелюючи різницю у розвитку між західними та східними німецькими землями.

Результатом об'єднання стало остаточне врегулювання правового статусу єдиної Німеччини, законодавчого закріплення єдності німецької нації, її правосуб'єктності і правонаступництва, як рівноправного партнера у міжнародних відносинах. Зміни, що відбулися восени 1990 р. у Центральній-Східній Європі, знайшли своє відображення у положеннях Паризької хартії для нової Європи, прийнятої 21 листопада 1990 р. Вони стверджували необхідність повернення на європейський континент миру, свободи, демократії, запорукою існування яких є правова держава, прикладом якої, безумовно, слід вважати сучасну ФРН.

Література

1. Ахтамзян А. Объединение Германии. Обстоятельства и последствия. М.: Библос консалтинг, 2010. – 384 с.
2. Бакирова Г. Международно-правовые аспекты объединения Германии: Автореферат дис... канд. юрид. наук. Специальность 12.00.10 – Международное право. Казанский государственный университет. Казань, 2000. – 26 с.
3. Договор о валютном, экономическом и социальном союзе, подписанный между ГДР и ФРГ 18 мая 1990 года. *Сборник документов*. М.: 1990. – Т.1. – 384 с.
4. Договор об объединении Германии, подписанный между ФРГ и ГДР 31 августа 1990 года. *Сборник документов*. М.: 1990. – Т.1. – 384 с.